

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 5 december 2017

800/2017

Lag om ändring av strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i strafflagen (39/1889) 2 b kap. 5 § 1 mom., rubriken för 2 c kap. samt 4, 7 och 8 §, 10 § 4 mom., 11 och 12 §, 13 § 2 mom. samt 14 § 1 och 2 mom., 6 kap. 1 § 2 mom. och 2 § samt rubriken för 6 § och 6 § 1 mom. i 7 kap.,

sådana de lyder, 2 b kap. 5 § 1 mom. i lag 520/2001, rubriken för 2 c kap. samt 13 § 2 mom. och 14 § 1 och 2 mom. i lag 780/2005, 4 och 7 § samt 10 § 4 mom. i lag 1099/2010, 8 § i lag 628/2013, 11 § i lagarna 780/2005, 735/2015 och 1718/2015 samt 12 § i lagarna 780/2005 och 628/2013, 6 kap. 1 § 2 mom. i lag 1195/2004 och 2 § i lag 673/2014 samt rubriken för 6 § och 6 § 1 mom. i 7 kap. i lag 751/1997, samt

fogas till 8 kap. en ny 10 a § som följer:

2 b kap.

Villkorligt fängelse

5 §

Förordnande om verkställighet av villkorligt fängelse

Domstolen kan bestämma att ett villkorligt fängelsestraff ska verkställas, om den dömden under prövotiden begår ett brott för vilket han eller hon enligt domstolens prövning borde dömas till ovillkorligt fängelse eller kombinationsstraff och om åtal för detta brott har väckts inom ett år från prövotidens utgång. För det straff som ska verkställas och det straff som döms ut för det brott som begåtts under prövotiden bestäms då ett gemensamt ovillkorligt fängelsestraff tillsammans med fängelsestraff eller kombinationsstraff som ska dömas ut samtidigt för andra brott, med iakttagande av vad som föreskrivs i 2 c kap. 11 § och i 7 kap.

2 c kap.

Om fängelse och kombinationsstraff

4 §

Sammanräkning av fängelsestraff

Om den dömden samtidigt ska avtjäna flera fängelsestraff på viss tid eller fängelsestider som ingår i ett kombinationsstraff och ett gemensamt fängelsestraff inte bestäms för dessa, ska de räknas samman i fängelset.

Fängelse på livstid omfattar de fängelsestraff, kombinationsstraff, förvandlingsstraff för böter och arreststraff som verkställs på samma gång som fängelsestraff på livstid.

7 §

Villkorlig frigivning från flera fängelsestraff på viss tid som verkställs på samma gång

En fånge som avtjänar flera fängelsestraff på viss tid som verkställs på samma gång frigges villkorligt efter att ha avtjänat den tid av straffet som utgör summan av den tid som ska avtjänas av varje straff enligt den kvotdel som avses i 5 § 2 mom. När kvotdelar räknas samman beaktas inte delar av en dag.

En fånge som avtjänar flera fängelsestraff på viss tid som verkställs på samma gång ska frigges villkorligt senast när straff har avtjänats sammanlagt i högst 15 år. Om ett eller flera fängelsestraff på viss tid och dessutom fängelsetid som ingår i ett kombinationsstraff ska verkställas på samma gång, ska fången dock frigges villkorligt senast när straff har avtjänats sammanlagt i högst 20 år. På verkställigheten av övervakningen tillämpas bestämmelserna i 11 § 5 mom. Vid beräkningen av maximitider ska de avräkningar som enligt 6 kap. 13 § ingår i straffen beaktas.

Om en fånge som avtjänar ett fängelsestraff på viss tid eller ett kombinationsstraff eller en häktad gör sig skyldig till ett brott som avses i 11 § 2 mom. 1 punkten, kan domstolen på yrkande av åklagaren besluta att bestämmelserna i 2 mom. i denna paragraf om de maximitider som ska avtjänas inte tillämpas på det straff som döms ut.

8 §

Övervakad frihet på prov

En fånge kan placeras i med tekniska anordningar och på annat sätt övervakad frihet på prov utanför fängelset tidigast sex månader före den villkorliga frigivningen.

10 §

Villkorlig frigivning från fängelse på livstid

Bestämmelser om behandlingen av ärendet vid Helsingfors hovrätt finns i lagen om förfarandet vid frigivning av livstidsfångar (781/2005).

11 §

Kombinationsstraff

När en domstol dömer ut ett straff, kan den på yrkande av åklagaren besluta att den åtalade döms till ett kombinationsstraff som består av ovillkorligt fängelse i högst den tid som enligt de bestämmelser som tillämpas på fallet utgör maximistraffet för brottet och av en omedelbart därpå följande övervakningstid på ett år. På kombinationsstraff ska vad som föreskrivs om villkorlig frigivning och övervakad frihet på prov inte tillämpas.

För att kombinationsstraff ska kunna dömas ut förutsätts att

1) gärningsmannen döms till fängelse på viss tid, minst tre år, för mord, dråp, dråp under förmildrande omständigheter, grov misshandel, grov våldtäkt, grovt sexuellt utnyttjande av barn, grovt rån, grovt sabotage, folkmord, brott mot mänskligheten, grovt brott mot mänskligheten, aggressionsbrott, krigsförbrytelse, grov krigsförbrytelse, tortyr, grov människohandel, tagande av gisslan, grovt äventyrande av andras hälsa, kärnladdningsbrott, kapning, brott som begåtts i terroristiskt syfte eller för försök till något sådant brott eller medverkan till det,

2) gärningsmannen under de tio år som föregick brottet gjort sig skyldig till ett brott som nämns i 1 punkten, eller gjort sig skyldig till ett sådant brott inom tre år från det att han eller hon frigivits från avtjänande av fängelsestraff eller från fängelse på livstid, och

3) gärningsmannen på basis av de omständigheter som framgår av brotten och en utredning enligt 17 kap. 37 § 3 mom. i rättegångsbalken ska anses vara synnerligen farlig för någon annans liv, hälsa eller frihet.

När något annat straff än fängelse på livstid döms ut för två eller flera brott och åtminstone ett av brotten är ett brott som nämns i 2 mom. 1 punkten för vilket gärningsmannen enligt domstolens prövning ska dömas till kombinationsstraff, döms kombinationsstraff ut för brotten. I ett kombinationsstraff tillämpas på fängelsestraffets längd vad som i 7 kap. 2 § föreskrivs om maximi- och minimitiden för gemensamt fängelsestraff på viss tid. Också i de situationer som avses i detta moment är övervakningstidens längd ett år.

Övervakningstiden är sammanlagt ett år också när flera kombinationsstraff ska verkställas samtidigt.

Om den som avtjänar ett kombinationsstraff samtidigt har ett fängelsestraff på viss tid som ska verkställas och från vilket han eller hon frigges i villkorlig frihet, och han eller hon samtidigt börjar avtjäna övervakningstiden för kombinationsstraffet, tillämpas vid verkställigheten lagen om verkställighet av kombinationsstraff (801/2017). Prövotiden i villkorlig frihet löper under denna tid. Om prövotiden i villkorlig frihet är längre än övervakningstiden för kombinationsstraffet, tillämpas vid verkställigheten av den resterande prövotiden vad som föreskrivs om prövotid i villkorlig frihet.

12 §

Kombinationsstraff som straffskärpningsgrund

Om den som avtjänat fängelsestraffen som ingår i ett kombinationsstraff begår ett sådant brott inom tre år från fängelsestraffets slut som han eller hon enligt domstolens prövning ska dömas till ovillkorligt fängelse eller kombinationsstraff för, utgör detta en straffskärpningsgrund.

13 §

Prövotid i villkorlig frihet

För den som dömts till fängelse på livstid är prövotiden i villkorlig frihet och reststraffet tre år.

14 §

Beslut om verkställighet av reststraff

En domstol kan på yrkande av åklagaren besluta att ett reststraff ska verkställas, om den dömde under prövotiden begår ett brott för vilket han eller hon enligt domstolens prövning ska dömas till ovillkorligt fängelse eller kombinationsstraff och för vilket åtal väckts inom ett år från utgången av prövotiden. Med iakttagande av bestämmelserna i 2 c kap. 11 § och 7 kap. bestäms då ett gemensamt ovillkorligt fängelsestraff eller ett kombinationsstraff för det reststraff som ska verkställas, det straff som döms ut för det brott som begåtts under prövotiden samt de fängelsestraff som samtidigt döms ut för andra brott. Reststraffet ska emellertid inte anses som det strängaste straff som avses i 7 kap. 5 § 2 mom. När domstolen bestämmer längden av det reststraff som ska verkställas ska den beakta det som föreskrivs i 2 mom. i denna paragraf.

Domstolen kan bestämma att ett reststraff inte ska verkställas särskilt när

- 1) en stor del av prövotiden har avtjänats innan det brott som avses i 1 mom. ägde rum,
- 2) reststraffet är kort,
- 3) det straff som döms ut för ett brott som begåtts under prövotiden är kort, eller
- 4) ett beslut om verkställighet av reststraff skulle leda till ett oskäligt resultat för gärningsmannen på grund av annat som följer av ett brott som begåtts under prövotiden eller av domen.

6 kap.

Om bestämmande av straff

1 §

Straffarter

Ungdomsstraffet är ett särskilt straff för ett brott som någon har begått före fyllda 18 år. Kombinationsstraffet är ett särskilt straff som döms ut enligt 2 c kap. 11 § när någon återfaller i allvarliga brott.

2 §

Straffskala och avvikelser från den

Ett straff bestäms enligt den straffskala som gäller för brottet i fråga. Från den kan avvika enligt 8 och 8 a §. Maximistraffet enligt straffskalan får överskridas i fråga om kombinationsstraff så som anges i 2 c kap. 11 §. Maximistraffet enligt straffskalan får överskridas också när ett gemensamt straff döms ut så som anges i 7 kap.

7 kap.

Om gemensamt straff

6 §

Beaktande av ett tidigare utdömt fängelsestraff eller kombinationsstraff

Om den som har dömts till ett ovillkorligt fängelsestraff eller kombinationsstraff åtalas för ett annat brott som han eller hon begått innan detta straff dömts ut, kan det tidigare ovillkorliga fängelsestraffet eller kombinationsstraffet skäligen beaktas som en straffned-sättningsgrund eller strafflindringsgrund vid bestämmandet av det nya straffet. För det nya brottet får också ett fängelsestraff som är kortare än den minimitid som i lag anges för brottet dömas ut eller det tidigare straffet anses som en tillräcklig påföljd också för det brott som senare blivit föremål för behandling.

800/2017

8 kap.

Om preskription

10 a §

När utdömt kombinationsstraff förfaller

Om inte annat föreskrivs någon annanstans i lag, tillämpas på när kombinationsstraff förfaller vad som föreskrivs i 10 § 2 mom. Den tid efter vilken ett kombinationsstraff förfaller bestäms utifrån längden på det fängelsestraff som ingår i kombinationsstraffet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2018.

På brott som har begåtts före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Helsingfors den 1 december 2017

Republikens President

Sauli Niinistö

Justitieminister Antti Häkkinen